

Tillväxtavdelningen
Vindenheten
Matilda Schön
016-544 24 44
matilda.schon@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartmentet
Miljöprövningsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande angående överklagande i fråga om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till gruppstation för vindkraft, Falu kommun

Energimyndigheten har anmodats att avge yttrande över bifogad skrivelse gällande Sundborn Windpark.

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker att tillåtlighet medges för den angivna verksamheten.
- Energimyndigheten anser att det allmänna intresset att producera förnybar el kan samexistera med övriga allmänna intressen och riksintressen för kulturmiljövård. Ett kulturlandskap är i ständig förändring, särskilt då Falu världsarv innefattar en brukad miljö dvs. ett industrilandskap varför vindkraft bör anses vara tillåtlig.
- Den högre höjden (186 meter) på verken är att föredra då vindresursen tillika platsen nyttjas mer effektiv.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten bedömer att etablering av vindkraft i området ska kunna samexistera med världsarv och riksintressen för kulturmiljövård utan att dessa påtagligt skadas.

Vindkraft och världsarv

Falu världsarv är ett industrihistoriskt landskap som innefattar spår av gruvdrift och den kringliggande miljö där gruvarbetarna levde dvs. områden som starkt präglats av mänsklig aktivitet. Att bevara en stadsmiljö och ett industrilandskap tillika arbetarbostäder som världsarv torde innebära att miljön naturligt kommer att utvecklas och förändras. Den påverkan som det innebär att vindkraft byggs innebär endast visuella effekter på världsarvet. Att vindkraftverken är synliga i världsarv- eller kulturmiljöområdet innebär inte att dessa påverkar det skyddade området på ett sådant sätt att de inte ska vara tillåtliga. Vindkraft anses av

Energimyndigheten kunna samexistera med andra motstående skyddsvärda intressen.

Att vindkraft anses kunna samexistera med andra intressen och bidra till en god hushållning, hållbar utveckling och uppfyllande av flera av miljömålen visar också flera domar i frågan. Kammarrätten i Jönköping ansåg att ett av UNESCO utsett biosfärområde samt även ett kulturmiljöintresseområde inte utgjorde hinder för att meddela bygglov för vindkraftverk.¹ Miljööverdomstolen fann också i MÖD 2010:38 att uppförande av vindkraft gick att förena med riksintresse för rennäringsen, intrång i ett område höga naturvärden och geologiska formationer med högt bevarandeintresse, samt att det gick att förena med vildmarksturism och rörligt friluftsliv. I målet ansågs vindkraftverken inte skada landskapsbilden och områdets karaktär så påtagligt att tillstånd inte skulle kunna ges. I MÖD 2007:47 ansåg Miljööverdomstolen att det faktum att hela Öland är utpekad som ett primärt rekreativområde och i sin helhet ett riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken inte utesluter varje vindkraftsetablering, utan en prövning måste göras i det enskilda fallet. Domstolen ansåg att det var av betydelse att vindkraftsplanen överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan. På grund av detta och då vindkraftsplanerna inte ansågs påtagligt kunna skada de samlade natur- och kulturvärdena på Öland i sin helhet, förelåg inte hinder enligt 4 kap. 1 § miljöbalken mot bolagets ansökan om vindkraftsetablering (och inte heller 4 kap. 3 § miljöbalken då vindkraftverkens sammanlagda effekt underskred 10 MW). Lokaliseringen ansågs inte heller beröra områden som är känsliga för förändring enligt 3 kap. 6 § miljöbalken då byggnader och anläggningar har uppförts i området under modern tid och vindkraftsetableringen ansågs därmed inte påtagligt skada kulturmiljön. Miljööverdomstolen fann därmed att tillstånd i enlighet med länsstyrelsen beslut bör lämnas.

Vindkraftverkens totalhöjd

Energimyndigheten förordar den i ansökan yrkade högre höjden om 186 meter för vindkraftverken eftersom det innebär ett mer resurseffektiv nyttjande av vinden och vindområdet. Att komma upp på högre höjder innebär högre och jämnare vindhastigheter och minskad turbulens vilket gör att energiproduktionen blir högre². Vindens effekt är proportionell mot vindens hastighet upphöjt till tre. När vindhastigheten dubblas ökar effektuttaget 8 gånger därmed är det viktigt att verken placeras i goda vindlägen.

Enligt myndigheten beräkningar³ ökar vindens energiinnehåll med 19 % om navhöjen tillåts stiga 40 meter (allt annat lika) vindens effekt ökar 37 % för vindmedelhastigheten vid 100 respektive 140 meters höjd. En högre maximal höjd för vindkraftverken ger möjlighet att bygga större, modernare, och mer kostnadseffektiva turbiner. Det är vanligt i de tillstånd som söks idag att totalhöjden på vindkraftverket är cirka 220 meter. Tilläggas bör att det inte är

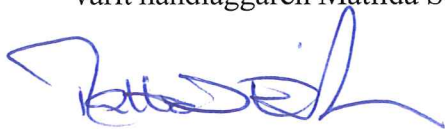
¹ Kammarrätten i Jönköping mål nr. 3379-09

² Produktionskostnadsbedömning för vindkraft i Sverige, ER 2014:16, sid 15

³ Energimyndigheten beräkning av hur totalhöjden påverkar vindens energiinnehåll och vindens effekt, 2015-09-15.

generatoreffekten som är nyckeln till kostnadseffektivt byggande utan rotorareans relation till denna.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Mattias Eriksson. Vid den slutliga handläggningen har därutöver Bengt Boström, Erik Eriksson, Anna Hagvall, Mikael Rantil och Helene Axelsson samt enhetschefen Lars Andersson, juristen David Åhs och handläggaren Daniel Kuhlén deltagit. Föredragande har varit handläggaren Matilda Schön.

Mattias Eriksson
Avdelningschef

Matilda Schön
Handläggare

